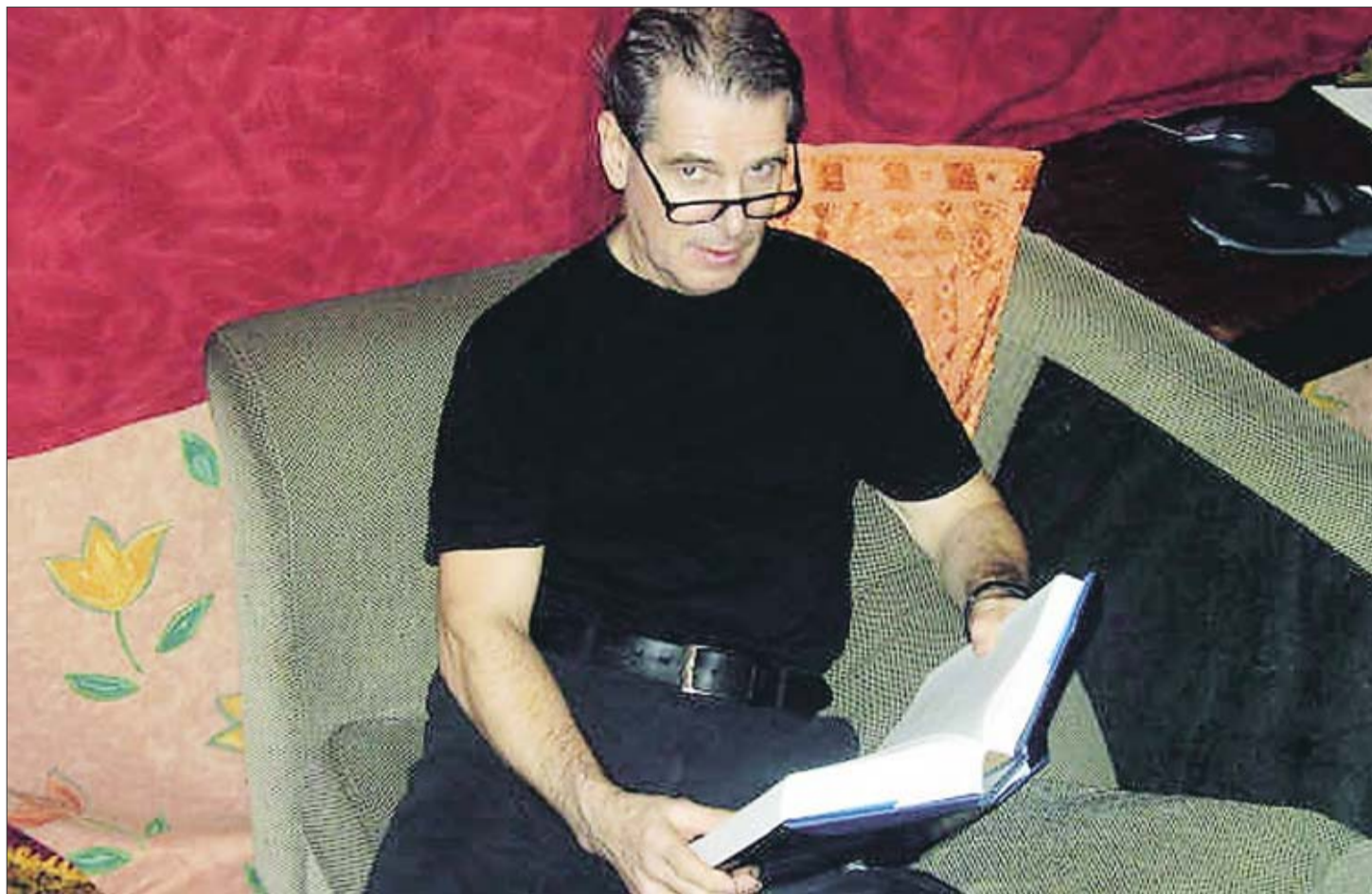

Svart humor med allvar bakom

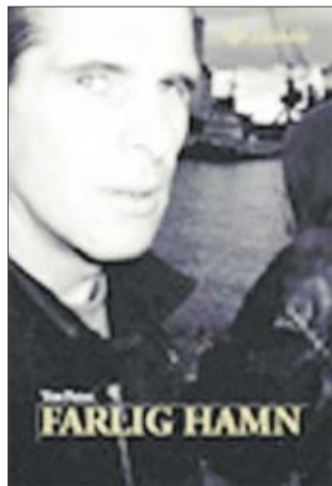

Författare. Tom Paxal bjuder, enligt recensenten, på berättelser som präglas av humor, tolerans och förståelse. Bilden från förlaget.

Litteratur

Ny bok

Tom Paxal: "Farlig hamn". Litorale 2007. 265 s.

En rapsodi kallar **Tom Paxal** sin senaste bok och därmed markerar han bokens till synes osystematiska struktur. Jag säger, till synes, eftersom man kan utgå ifrån att författaren menar något med sitt rapsodiska upplägg.

Vad skulle det i så fall vara? Ja, en tolkning är förstås att att framställningssättet återspeglar ett oroligt liv och att det dessutom karaktäriserar

berättaren, som ligger nära författaren själv.

Nu kan man förstås aldrig vara säker, eftersom det i alla fall är fråga om fiktion. I hur hög grad har författaren "förbättrat" de många fantastiska episoderna och tillspetsat porträttet av berättarpersonen? Kanske för att renodla och därmed göra bilden tydligare?

Hur som helst, boken behandlar, utgående från Tom Paxals egna erfarenheter, en värld som inte ofta skildras i finlandssvensk litteratur. Utgångspunkten är Helsingfors fattigkvarter, Rödbergen, med superi, horeri, familjevåld och kriminalitet.

Ut i livet

När berättaren med den barndomsbakgrunden sedan "beger sig ut i livet" blir mönstret länge detsamma. Han är sjöman i olika repri- ser, möter de mest osannolika typer och för ett minst sagt vilt liv i mer eller mindre farliga hamnar, i Afrika, Polen, Stockholm och så vidare. Han ger bland mycket annat inblickar i 1960- och 1970-talens passagerartrafik, och är ens hälften av historien sanna, kan man förstås

undra över att färjorna i alla fall för det mesta kom fram.

Ett annat yrke som berättaren prövar på är mentalvårdarens, där han mera identifierar sig med de intagna än med systemet och tillgriper högst okonventionella vårdmetoder. På författarför- eningens uppläsningskväll i Mariehamn nyligen läste Tom Paxal för övrigt ett humoristiskt avsnitt med just detta motiv.

Han är lärare, arbetslös, värnpliktig i flottan där han i vanlig ordning protesterar och blir utsatt för ett omänskligt och godtyckligt system. Under en arbetslöshetsperiod rör han sig klart utanför lagens ramar. Nästan hela tiden dricker han för mycket, samtidigt som hans kärester med ojämna mellanrum överger honom eller han överger dem.

Humor, distans

Trots allt detta elände präglas berättelserna av humor och en gammalartad distans som ändå inte skymmer allvaret bakom. Det lätta berättargreppet gör dessutom boken läsbar samtidigt som det kanske gjort det möjligt för författaren att

över huvud taget befatta sig med denna verklighet.

För en verklighet är det. "Det finns en massa häftiga historier om förbrytare, horor, polityrgubbar och poliser i de här hamnkvarteren. Det var som taget ur en absurd film noire med den skillnaden att i Rödbergen var det verklighet".

Förståelse

Berättelserna präglas som sagt av humor men också av tolerans och förståelse. "Herregud varje människa är ju värd något, även jag, även du". Så yttrar sig en av personerna i boken och på något sätt är det en livsställning som präglar hela framställningen.

Om man så vill, kan det tolkas som ett slags sensor- moral, även om jag inte är så säker på att författaren vill komma med den sortens pekpinne. I varje fall är det en medryckande, svart humoristisk och samtidigt på djupet allvarlig skildring av hur en social miljö präglar de människor som drabbas av ogynnsamma villkor.

STEN-ERIK ABRAHAMSSON

Ring och tipsa!

0457-313 4444

Påverka - delta -fototävling!
www.kulturportalen.ax

Självständighetsdagen
torsdag 6 decemer

firar vi på tidningen Nya Åland
med att hålla stängt

Vecka 49 utkommer
tidningen måndag,
tisdag, onsdag,
fredag och lördag

Nya Åland
***

Julkonsert

för hela familjen

Söndagen den 9.12 kl. 18 i S:t Görans Kyrka, Mhmn
Insamling till Rädda barnen

Fri entré

Välkomna!

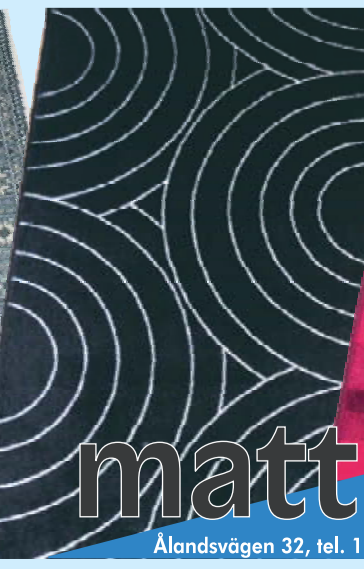

norden

Nordens Institut på Åland

Foto: Andreas Dienert

GÅNGMATTOR ...

Pris från

10€/m

inkl. langettering

matt.huset

Ålandsvägen 32, tel. 15 770. Öppet: vard. 10-17, lörd. 11-14